

Faigh fadhb ar fiú í a réiteach

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh le scéal an dorais lábaigh: cuireann réiteach cliste ar an bhfadhb mhícheart am amú. Cuir ionbhá agus úsáideoir in aithne don rang, ansin treoraigh an rang ar shiúlóid ghearr 'féach agus fiafraigh' (bealach amuigh faoin aer nó stáisiún taobh istigh ina nglacann comhscoláirí ról orthu féin), agus nótaí á mbreacadh ar ghearrthaisc. Ar ais ag na deasca, déanann na grúpaí leathanach den Dialann Imscrúdaithe as a gcuid nótaí (úsáideoir, riachtanas, sceitse lipéadaithe, seiceálacha ratha), ansin roinneann siad a dtreoracha deartha agus cuirtear seiceáil an chláir orthu: An féidir libh a rá cé dó é agus cad atá de dhíth air?

Cuspóirí foghlama

- Úsáid ionbhá chun fíorfhadhb bheag a aimsiú d'úsáideoir roghnaithe sa scoil
- Ainmnigh riachtanas an úsáideora agus an chuma a bheadh ar rath
- Tarraing sceitse de chéad smaoineamh a d'fhéadfadh an fhadhb a réiteach

Roimh an gclog – ullmhúchán

Cuir grúpaí de 3–4 le chéile roimh ré. Socraigh bealach iomlán amháin: pointí faire amuigh faoin aer le húsáideoirí toilteanacha (CRS, feighlí, rúnaí) nó stáisiún taobh istigh (crochadáin, seilf leabhar, doras, seilf) le malartú ról. Priontáil leathanaigh den Dialann Imscrúdaithe; ní bhíonn na gearrthaisc ná na pinn luaidhe in úsáid ach le linn na siúlóide. Ullmhaigh na stáisiún taobh istigh ar aon nós ionas nach gcuirfidh báisteach an ceacht trína chéile.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
gearrthaisce	1	dalta	seomra ranga	leabhar le clúdach crua nó fillteán righin mar thaca
peann luaidhe	1	dalta	seomra ranga	aon uirlis scríbhneoireachta atá ag an dalta cheana féin
Leathanach sa Dialann Imscrúdaithe	1	dalta	leagan inphrintáilte a chuirtear ar fáil	páipéar bán le ceannteidil a deir an múinteoir os ard (fadhb, úsáideoir, riachtanas, rath, sceitse)
rialóir	1	dalta	seomra ranga	measaigh méideanna de réir leithead méar mura bhfuil go leor rialóirí ann



Pointe sábháilteachta

Fan leis an rang amuigh faoin aer; bíodh gach duine ag siúl, ní ag rith; coinnigh na cosáin glan do dhaoine eile; aontaigh na teorainneacha roimh imeacht; fill ar ais go pras. Má bhíonn báisteach throm ann, téigh ar an mbealach taobh istigh.



Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Inis scéal an dorais lábaigh i dtrí nóiméad nó mar sin. Fiafraigh cén fáth a gcuirtear am amú má thógtar rud sula dtuigtear an fhadhb; glac le trí nó ceithre fhreagra agus déan nasc go réidh leis an gcaoi a dtosaíonn innealtóirí le daoine. Coinnigh na gearrthaiscí ar do dheasc féin ionas go n-éistfidh na daltaí in ionad a bheith ag scríobh.
- **Tosaigh leis an duine, ní leis na rudaí:** Ná scríobh ach ionbhá agus úsáideoir ar an gclár. Léirigh an timthriall agus tú ag smaoineamh os ard (déan iontas, féach, fiafraigh, tabhair an riachtanas faoi deara) ionas go gcloisfidh an rang duine á oibriú amach. Coisc léimeanna díreach chuig aireagáin: an duine ar dtús, an riachtanas sa dara háit, an smaoineamh sa tríú háit. Fág riachtanas an úsáideora agus na critéir ratha go dtí céim 4.
- **Siúl, féach agus fiafraigh:** Treoraigh an rang ar fad; fógair gach pointe faire. Léirigh ceist bhéasach amháin: Cad a fhágann an chuid seo ciotach duit? Lorg faire roimh chaint, úsáideoir ainmnithe (ní gach duine), agus nótaí faoi na rudaí atá ciotach seachas faoi aireagáin. Mura bhfuil post amuigh faoin aer le feiceáil, aistrigh chuig na stáisiúin ullmhaithe taobh istigh.
- **Ainmnigh an riachtanas agus tarraing sceitse de chéad smaoineamh:** Scríobh na ceithre thús abairte ar an gclár sula suíonn siad: Is é ár n-úsáideoir... Is é an chuid chiotach... Teastaíonn uathu... Beidh rath ann nuair... Coinnigh an t-ord: úsáideoir agus riachtanas ar dtús, ansin sceitse lipéadaithe, ansin seiceáil ratha amháin nó dhó. Tar éis thart ar ocht nóiméad, fógair: mura bhfuil an t-úsáideoir agus an riachtanas scríofa agaibh, críochnaígí iad sin roimh an sceitse. Faoi na meaisíní fiáine, fiafraigh: Cén chuid a fhreastalaíonn ar an riachtanas a scríobh sibh?
- **Roinn d'úsáideoir agus do riachtanas:** Insíonn na beirteanna a n-úsáideoir, a riachtanas agus a seiceáil ratha dá chéile i gcogar fad a shiúlann tú thart agus a chabhraíonn tú leo treoracha doiléire a shoiléiriú. Tar éis gach ceann de thrí nó ceithre chur i láthair, cuir ceist sheiceáil an chlár: An féidir libh a rá cé dó é agus cad atá de dhíth air? Ina dhiaidh sin amháin, oscail plé ar an bhfáth a sábháiltear am nuair a ainmnítear an fhadhb ar dtús. Bailigh leathanaigh na Dialainne don fhréamhshamhail a thóghar níos déanaí.



Cad ba cheart a fheiceáil

Fágann grúpaí a n-éiríonn leo agus fíor-úsáideoir ainmnithe acu (ní gach duine), riachtanas i bhfocail shimplí a tháinig ó fhaire nó ó fhiafraí, seiceáil ratha amháin is féidir a thástáil, agus sceitse simplí lipéadaithe atá nasctha leis an riachtanas sin. De ghnáth, nuair a bhíonn treoir dheartha aisteach nó lag, níor rinne an grúpa an fhaire: bíonn an t-úsáideoir doiléir, nó is meaisín iontach é an sceitse gan aon nasc leis an riachtanas scríofa; cuir ar ais chuig na tosaithe abairte iad roimh an roinnt.



Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- Léimeann na daltaí díreach chuig aireagán iontach (doras a oibríonn róbat!) sula n-ainmníonn siad cé dó é nó cad atá de dhíth air. — Tarraing ar ais iad leis an duine ar dtús, an riachtanas sa dara háit, an smaoineamh sa tríú háit. Taispeáin tosaithe abairte an chláir agus seas an fód nach dtosófar ar an sceitse go mbeidh an t-úsáideoir agus an riachtanas scríofa.
- Is é 'gach duine' nó 'an scoil ar fad' an t-úsáideoir, mar sin ní féidir an treoir dheartha a thástáil. — Fiafraigh díobh cé go díreach a raibh siad ag faire air nó ag caint leis. Iarr orthu an duine nó an ról sin a chur in ionad 'gach duine' sula dtarraingíonn siad an sceitse.
- Is meaisín fiáin é an sceitse gan aon nasc leis an riachtanas a scríobh siad. — Fiafraigh: Cén chuid de bhur sceitse a fhreastalaíonn ar an riachtanas a scríobh sibh? Mura féidir leo cuid ar bith a thaispeáint, bearr an líníocht siar go dtí an chuid a fhreastalaíonn air.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tabhair liosta gearr d'áiteanna faire (crochadáin an tseomra cótaí, seilf leabhar, mata an dorais) agus coinneigh na ceithre thús abairte le feiceáil; glac le líníochtaí agus na tosaithe abairte ráite os ard má tá an scríbhneoireacht ina bac.	• Tar éis na faire, cuireann siad snas ar cheist bhéasach amháin dá gcuid féin; is é an aidhm úsáideoir, riachtanas, sceitse lipéadaithe agus seiceáil ratha shoiléir amháin.	• Cuireann siad riosca nó teorainn amháin leis an treoir dheartha (caithfidh sé a bheith sábháilte i ndorchla gnóthach; caithfidh sé ábhair laethúla a úsáid) agus bíonn siad réidh le rá cén áit ar athraigh an fhaire a gcéad bharúil.

Nasc traschuraclaim

Naisc le teanga ó bhéal an Bhéarla (ceisteanna béasacha, riachtanais i bhfocail shimplí) agus leis an OSPS, ag tabhairt faoi deara conas a oibríonn spásanna na scoile do dhaoine éagsúla.